

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 5 grudnia 2017 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. odmówił J. P. prawa do ponownego ustalenia wysokości emerytury. W uzasadnieniu organ rentowy wskazał, iż okresy zatrudnienia wskazane w doręczonej kserokopii dowodu osobistego zostały już doliczone do jego stażu pracy – decyzją o przyznaniu emerytury z dnia 26 stycznia 2006 roku. /decyzja – k. 74 pliku akt ZUS zainicjowanego wnioskiem z dnia 12.01.2006r./

W dniu 19 grudnia 2017 roku J. P. odwołał się od powyższej decyzji, wnosząc o jej zmianę poprzez uwzględnienie wynagrodzenia uzyskanego w okresie od 6 października 1971 roku do 30 kwietnia 1976 roku w Przedsiębiorstwie (...) w Ł. Filia w K. (według stawki zaszeregowania określonej w uzyskanej dokumentacji archiwalnej) oraz w okresie od 4 maja 1976 roku do 19 sierpnia 1979 roku w (...) w B., ewentualnie o uchylenie decyzji i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania organowi rentowemu. /odwołanie - k. 3-4/

Odpowiadając na odwołanie pismem z dnia 10 stycznia 2018 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. wniósł o jego oddalenie, podtrzymując argumentację podniesioną w zaskarżonej decyzji. Dodatkowo wskazał, iż brak jest informacji ile faktycznie godzin wnioskodawca przepracował z daną stawką wynagrodzenia. /odpowiedź na odwołanie - k. 23-23 odw./

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

J. P. urodził się w dniu (...). /bezsporne/

W okresie od 6 października 1971 roku do 30 kwietnia 1976 roku ubezpieczony był zatrudniony w Przedsiębiorstwie (...) w Ł. Filia w K. w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku kierowcy samochodowego. /świadcstwo pracy – k. 5 – 5 odw. akt pliku akt ZUS zainicjowanego wnioskiem z dnia 25.03.1995r./

W okresie tego zatrudnienia wynagrodzenie wnioskodawcy określone stawką godzinową wynosiło:

- od 6 października 1971 r. – 4,90 zł za godzinę;

- od 1 grudnia 1973 r. – 5,70 zł za godzinę;

- od 1 kwietnia 1974 r. – 6,50 zł za godzinę;

- od 1 września 1974 r. – 7 zł za godzinę;

- od 1 sierpnia 1975 r. – 8 zł za godzinę;

/umowa o pracę, angaże i świadectwo pracy zawarte w aktach osobowych – koperta k 54/

W okresie zatrudnienia w powyższym zakładzie pracy wnioskodawca świadczył pracę co najmniej w pełnym wymiarze czasu pracy. Jego wynagrodzenie było obliczane na podstawie stawki godzinowej wskazanej w umowie o pracę i angażach. /zeznania świadków U. P. – 00:23:32 – 00:28:57, S.R. – 00:28:58 – 00:33:06, przesłuchanie wnioskodawcy – 00:02:08 – 00:18:22 - płyta CD – koperta k 39/

W okresie od 4 maja 1976 roku do 19 sierpnia 1979 roku ubezpieczony był zatrudniony w Wojewódzkim Przedsiębiorstwie (...) VI Oddziale w T. – P. Terenowej (...) B., w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku kierowcy samochodu ciężarowego. /świadcstwo pracy zawarte w aktach osobowych – koperta k 44/

W okresie tego zatrudnienia wynagrodzenie wnioskodawcy określone stawką godzinową wynosiło:

- od 4 maja 1976 r. – 7,50 zł za godzinę;

- od 1 czerwca 1976 r. – 8,50 zł za godzinę;

- od 1 marca 1977 r. – 10,50 zł za godzinę;

- od 1 sierpnia 1978 r. – 12 zł za godzinę;

- od 1 maja 1979 r. – 13 zł za godzinę;

/umowa o pracę, angaże i świadectwo pracy zawarte w aktach osobowych – koperta k 44/

Od 1 listopada 1977 roku wnioskodawca nabył prawo do 5% dodatku stażowego. /pismo z 5.12.1977 zawarte w aktach osobowych – koperta k 44/

W okresie zatrudnienia w powyższym zakładzie pracy wnioskodawca świadczył pracę co najmniej w pełnym wymiarze czasu pracy. Jego wynagrodzenie było obliczane na podstawie stawki godzinowej wskazanej w umowie o pracę i angażach. /zeznania świadków U. P. – 00:23:32 – 00:28:57, L. P. – 00:33:06 – 00:39:05, przesłuchanie wnioskodawcy – 00:02:08 – 00:18:22 - płyta CD – koperta k 39/

Decyzją z dnia 26 października 2012 roku przyznano wnioskodawcy prawo do emerytury od dnia 1 października 2012 roku, tj. od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek o emeryturę, ustalając wskaźnik wysokości podstawy wymiaru tego świadczenia na poziomie 74,61 % - obliczony z 20 najkorzystniejszych lat kalendarzowych, tj. lat 1963-1964, 1968-1972, 1979-1988, 1991-1993. Do obliczenia wysokości emerytury przyjęto aktualną kwotę bazową. /decyzja wraz z obliczeniem wskaźnika wysokości podstawy wymiaru ubezpieczonego k. 19/20 – 27/28 pliku akt ZUS zainicjowanego wnioskiem z dnia 12.10.2012r./

W dniu 27 listopada 2017 roku ubezpieczony złożył wniosek o ponowne przeliczenie pobieranej emerytury na podstawie angaży określających stawkę godzinową. /wniosek - k. 68-68 odw. pliku akt ZUS zainicjowanego wnioskiem z dnia 12.01.2006r./

Przy przyjęciu za lata 1971-1979 wynagrodzenia wyliczonego ze stawki godzinowej wskazanej w wymienionych wyżej angażach i obowiązującego w tym okresie czasu pracy, to jest odpowiednio kwot: w roku 1971 – 20.883 zł, w roku 1972 – 11.456 zł, za 1973 – 11.631 zł, w roku 1974 – 15.105 zł, w roku 1975 – 17.348 zł, w roku 1976 – 22.453 zł, za rok 1977 – 28.894 zł, za rok 1978 – 30.179 zł, za rok 1979 – 43.649 zł, najkorzystniejszy wskaźnik wysokości podstawy wymiaru ustalony na podstawie wynagrodzeń z 20 lat kalendarzowych wybranych z całego okresu ubezpieczenia, to jest lat 1968-1971, 1976-1988, 1991-1993 wyniósł **75,82 %**. Emerytura przy takim wskaźniku na dzień wydania zaskarżonej decyzji wynosi 1.767,52 zł /pismo procesowe pełnomocnika ZUS k. 57, wyliczenia (symulacje) k. 73–81 pliku akt ZUS zainicjowanego wnioskiem z dnia 12.01.2006r./

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie powołanej dokumentacji, zeznań świadków i przesłuchania wnioskodawcy – dowodów ze sobą korespondujących i logicznie się uzupełniających.

W zakresie poziomu wskaźnika wysokości podstawy wymiaru świadczenia Sąd oparł swe ustalenia na podstawie niekwestionowanego przez strony pod względem rachunkowym hipotetycznego wyliczenia organu rentowego

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie jest uzasadnione.

Na podstawie art. 111 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t. j. Dz. U z 2018 r. poz. 1270) wysokość emerytury lub renty oblicza się ponownie, z zastrzeżeniem ust. 2 i 3, od podstawy wymiaru ustalonej w myśl art. 15, jeżeli do jej obliczenia wskazano podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne lub ubezpieczenia emerytalne i rentowe na podstawie przepisów prawa polskiego:

1) z liczby kolejnych lat kalendarzowych i w okresie wskazanym do ustalenia poprzedniej podstawy wymiaru świadczenia,

2) z kolejnych 10 lat kalendarzowych wybranych z 20 lat kalendarzowych, poprzedzających bezpośrednio rok kalendarzowy, w którym zgłoszono wniosek o przyznanie emerytury lub renty albo o ponowne ustalenie emerytury lub renty, z uwzględnieniem art. 176,

3) z 20 lat kalendarzowych wybranych z całego okresu podlegania ubezpieczeniu, przypadających przed rokiem zgłoszenia wniosku o ponowne ustalenie emerytury lub renty,

- a wskaźnik wysokości podstawy wymiaru jest wyższy od poprzednio obliczonego.

W myśl art.111 ust.2 cytowanej ustawy wskaźnik wysokości podstawy wymiaru, obliczony na zasadach określonych w art. 15, mnoży się przez kwotę bazową ostatnio przyjętą do obliczenia świadczenia.

Przepis art.15 ust. 1 tego aktu stanowi z kolei, iż podstawę wymiaru emerytury i renty stanowi ustalona w sposób określony w ust.4 i 5 przeciętna podstawa wymiaru składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe lub na ubezpieczenie społeczne na podstawie przepisów prawa polskiego w okresie kolejnych 10 lat kalendarzowych, wybranych przez zainteresowanego z ostatnich 20 lat kalendarzowych poprzedzających bezpośrednio rok, w którym zgłoszono wniosek o emeryturę lub rentę, z uwzględnieniem ust.6 i art.176.

W myśl art.15 ust.6 na wniosek ubezpieczonego podstawę wymiaru emerytury lub renty może stanowić ustalona w sposób określony w ust.4 i 5 przeciętna podstawa wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne lub ubezpieczenia emerytalne i rentowe w okresie 20 lat kalendarzowych przypadających przed rokiem zgłoszenia wniosku, wybranych z całego okresu podlegania ubezpieczeniu.

Zgodnie zaś z brzmieniem art.15 ust.2a jeżeli nie można ustalić podstawy wymiaru składek w okresie pozostawania w stosunku pracy wskazanym do ustalenia podstawy wymiaru emerytury i renty, za podstawę wymiaru składek przyjmuje się kwotę obowiązującego w tym okresie minimalnego wynagrodzenia pracowników, proporcjonalnie do okresu podlegania ubezpieczeniu i wymiaru czasu pracy.

Jak stanowi natomiast przepis art.15 ust.4 ustawy w celu ustalenia podstawy wymiaru emerytury lub renty:

1. oblicza się sumę kwot podstaw wymiaru składek i kwot, o których mowa w ust. 3, w okresie każdego roku z wybranych przez zainteresowanego lat kalendarzowych,
2. oblicza się stosunek każdej z tych sum kwot do rocznej kwoty przeciętnego wynagrodzenia, ogłoszonej za dany rok kalendarzowy, wyrażając go w procentach, z zaokrągleniem do setnych części procentu,
3. oblicza się średnią arytmetyczną tych procentów, która, z zastrzeżeniem ust. 5, stanowi wskaźnik wysokości podstawy wymiaru emerytury lub renty, oraz
4. mnoży się przez ten wskaźnik kwotę bazową, o której mowa w art. 19, przy czym wskaźnik wysokości podstawy wymiaru nie może być wyższy niż 250%, jednakże przy ponownym przeliczeniu wysokości emerytury należy mieć na względzie, iż zgodnie z art. 111 ust. 2 ustawy uwzględnia się kwotę bazową ostatnio przyjętą do obliczenia świadczenia.

Przytoczone zasady postępowania – w świetle uchwały Sądu Najwyższego z dnia 7 maja 2003 roku sygn. III UZP 2/03 (OSNP 2003/14/338) - tak przy ustalaniu prawa do świadczenia, jak i jego przeliczaniu, pozwalają na ogólną uwagę, iż zamiarem ustawodawcy było umożliwienie ubezpieczonym dokonanie wyboru, w ramach prawa, najkorzystniejszego z ich punktu widzenia okresu, z którego podstawa wymiaru składek ubezpieczeniowych, będzie stanowić podstawę wymiaru świadczenia.

Zgodnie z § 21 ust. 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 11 października 2011 roku w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe (Dz. U. Nr 237 poz. 1412) środkiem dowodowym stwierdzającym

wysokość wynagrodzenia, dochodu, przychodu oraz uposażenia przyjmowanego do ustalenia podstawy wymiaru emerytury lub renty są zaświadczenia pracodawcy lub innego płatnika składek, legitymacja ubezpieczeniowa lub inny dokument, na podstawie którego można ustalić wysokość wynagrodzenia, dochodu, przychodu lub uposażenia.

Wskazana tu regulacja, wyrażona także w poprzednio obowiązującym rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno - rentowe i zasad wypłaty tych świadczeń (Dz. U. Nr 10 poz. 49 ze zm.) wyznacza kierunek postępowania dowodowego, nie oznacza to jednak, aby wysokość uzyskiwanego uposażenia nie mogła być wskazana i w inny sposób, tak przy pomocy pisemnych środków dowodowych pochodzących od pracodawcy, czy też nawet dowodów pośrednich, nie wyłączając zeznań świadków - aczkolwiek wskazujących wprost na wysokość wynagrodzenia danego zainteresowanego (tak m.in. Sąd Najwyższy w wyroku z 25.07.1997 r. - II UKN 186/97, OSNAP 1998/11/324 a także Sąd Apelacyjny w Warszawie wyrok z dnia 4.03.1997 r. - III AUa 105/97, Apel. W-wa 1997/2/7, Sąd Apelacyjny w Rzeszowie z dnia 27.06.1995 - III Aur 177/95, OSA 1996/10/32, czy Sąd Apelacyjny w Białymstoku III Aur 294/93, PS - wkład. 1994/3/6).

Należy podkreślić, iż Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych nie jest związany ograniczeniami dowodowymi określonymi dla dowodzenia przed organami rentowymi, co wynika z treści art. 473 k.p.c. i sprawia, że każdy fakt może być dowodzony wszelkimi środkami, które Sąd uzna za pożądane i ich dopuszczenie za celowe.

W rozpoznawanej sprawie wnioskodawca zażądał uwzględnienia, przy ustalaniu wskaźnika wysokości podstawy wymiaru emerytury, wynagrodzeń jakie otrzymywał w spornym okresie zatrudnienia poprzez przeliczenie stawki godzinowej wynikającej z angaży z tego okresu przez ilość godzin pracy w miesiącu przypadającą w tym okresie na pełen etat zatrudnienia.

W ocenie Sądu, w świetle zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, oprócz niespornych kwot wynagrodzenia wnioskodawcy należy uwzględnić, w odniesieniu do niebudzącego żadnych wątpliwości jego zatrudnienia na pełen etat w spornym okresie, kwoty zarobków wynikające z żądanego przeliczenia ilości godzin przez stawkę godzinową wynagrodzenia.

Wnioskodawca udowodnił wysokość tej stawki oraz fakt wykonywania pracy w spornym okresie w pełnym wymiarze czasu pracy. Fakty te znajdują potwierdzenie w przeprowadzonych dowodach.

Mając powyższe okoliczności na względzie Sąd zobowiązał organ rentowy do wskazania wysokości emerytury ubezpieczonego w najkorzystniejszym wariantcie, przy przyjęciu żądanego przeliczenia. W ocenie Sądu takie wyliczenia pozwala ustalić taką wysokość wynagrodzenia, jaką wnioskodawca w spornym okresie niewątpliwie otrzymywał.

Strony nie kwestionowały dokonanych wyliczeń. Tak wyliczony wskaźnik wysokości podstawy wymiaru emerytury skarżącej wyniósł **75,82 %** i jest korzystniejszy od dotychczasowego (74,61%).

Z tych względów Sąd na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję i przeliczył świadczenie wypłacane J. P., ustalone na mocy decyzji z dnia 26 października 2012 roku, jako korzystniejsze.

O dacie przeliczenia emerytury Sąd orzekł na podstawie art.129 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.